

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

Parlamentul României
Camera Deputaților
E.P. Nr. P33 din 3.09.2012

N O T Ă

referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr.672 din 26 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.559 din 8 august 2012, definitivă și general obligatorie, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității.

Potrivit prevederilor art.147 alin.(1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Menționăm că procedura de reexaminare a legii urmează să fie declanșată de Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată.

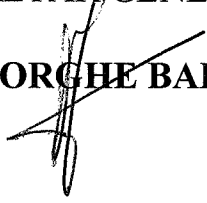
Conform dispozițiilor art.134² din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel cum a fost modificat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr.14/2010, „în cazurile de neconstituționalitate constatate potrivit art.147 alin.(1) din Constituția României, republicată, dispozițiile declarate neconstituționale din legi, din regulamente și din ordonanțele aprobate prin lege își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, termen pe durata căruia

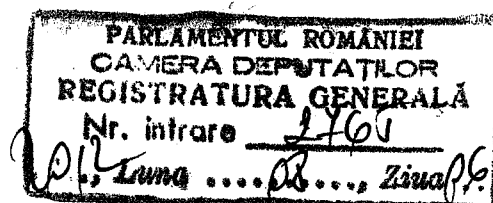
aceste dispoziții sunt suspendate de drept. În cazul în care Camera Deputaților a fost prima Cameră sesizată, Biroul permanent va sesiza Comisia juridică, de disciplină și imunități și comisia în al cărui domeniu de activitate se încadrează respectivul act normativ în vederea reexaminării textelor și punerii lor în acord cu prevederile Constituției. Textele revizuite se constituie într-o inițiativă legislativă care se distribuie deputaților”.

În acest caz, reexaminarea textelor declarate neconstituționale și punerea lor în acord cu prevederile Constituției prin elaborarea unei inițiative legislative este de competența Comisiei juridice, de disciplină și imunități. Propunem ca termenul de elaborare a inițiativei legislative să fie de 7 zile de la prezentarea Notei în Biroul permanent.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 672/2012.

SECRETAR GENERAL

GHEORGHE BARBU

ROMÂNIA

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România

Telefon: (+40-1) 312 34 84; 335 62 09 Fax: (+40-1) 312 43 59; 335 62 09

Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

SG

Dosarele nr. 595D/2012 și nr. 610D/2012

Stefan Zgonea
06.08.2012

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA JURISDICTIONALĂ
Nr. 53 22 / 06-08-2012

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 11311 / 08
20 12 Luna 08 Ziua 06

Domnului VALERIU ȘTEFAN ZGONEA

Președintele Camerei Deputaților

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 546290 / 06.08.2012

În temeiul art.31 alin.(4) din Legea nr.47/1992, vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr. 672 din 26 iunie 2012, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională a constatat că sintagmele „indiferent sub ce formă” și „relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității” din cuprinsul art. 2 lit. b) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității sunt neconstituționale.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

*Dna. C. Răduț +
dl. C. Băntăș*

Aug
7 iun 2012

PREȘEDINTE
AUGUSTIN ZECREAN

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarele nr. 595D/2012 și nr. 610D/2012

DECIZIA nr. 672
din 26 iunie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor
Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul
dosar și deconspirarea Securității

Augustin Zegrean	- președinte
Aspazia Cojocaru	- judecător
Acsinte Gaspar	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Iulia Antoanella Motoc	- judecător
Ion Predescu	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Simina Gagu	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Carmen-Cătălina Gliga.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, excepție ridicată de Pompiliu Mătușoiu în Dosarul nr. 5163/2/2011 al Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și de Virgil Sabin Flaviu Mihalca în Dosarul nr. 5426/2/2011 al aceleiași instanțe

judecătorești și care formează obiectul Dosarelor Curții Constituționale nr. 595D/2012 și nr. 610D/2012.

Prin Încheierea din 14 iunie 2012, Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus conexarea Dosarului nr. 610D/2012 la Dosarul nr. 595D/2012, care este primul înregistrat și, având în vedere imposibilitatea constituirii majorității prevăzute de art. 6 și art. 51 alin. (1) teza a doua din aceeași lege, a dispus repunerea cauzei pe rol pentru data de 26 iunie 2012.

La apelul nominal, răspunde, pentru partea Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, consilierul juridic Mihaela Jugaru, cu delegație depusă la dosare. Lipsesc autorii excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că, în Dosarul nr. 595D/2012, autorul excepției Pompiliu Mătușoiu a depus note scrise prin care solicită admiterea criticii de neconstituționalitate. Anexează o adeverință medicală potrivit căreia starea actuală de sănătate nu îi permite deplasarea.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența, în materie, a Curții Constituționale.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată, sens în care invocă Decizia Curții Constituționale nr. 159 din 23 februarie 2012.

Curtea,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin Sentința civilă nr. 49 din 9 ianuarie 2012, pronunțată în Dosarul nr. 5163/2/2011, **Curtea de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008.**

Excepția a fost ridicată de Pompiliu Mătușoiu într-o cauză având ca obiect o acțiune în constatare.

Prin Încheierea din 23 ianuarie 2012, pronunțată în Dosarul nr. 5426/2/2011, **Curtea de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 și ale Legii nr. 293/2008.**

Excepția a fost ridicată de Virgil Sabin Flaviu Mihalca într-o cauză având ca obiect o acțiune în constatare.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia susțin, în esență, încălcarea gravă a prezumției de nevinovăție, deoarece Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, prin art. 2 lit.a), lasă loc unei interpretări abuzive punând semnul egalității între calitatea de lucrător al Securității și desfășurarea de activități prin care s-au suprimat ori îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului. În același timp, art. 2 din același act normativ creează premisele unei forme de răspundere morală și juridică pentru simpla participare la activitatea fostelor servicii de informații, fără a stabili vreo formă de vinovăție. Astfel, se încalcă prezumția de nevinovăție, aceasta fiind înlocuită cu prezumția de vinovăție colectivă.

Autorii consideră că prevederile legale criticate sunt neconstituționale, deoarece acordă Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității unele

atribuții jurisdicționale și creează posibilitatea acestuia de a se substitui unei instanțe judecătorești, prin faptul că structurile sale interne, inclusiv Colegiul, emit evaluări și constatări de competența unei instanțe judecătorești și care pot produce *ipso facto* efecte juridice. Or, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității trebuie să fie o autoritate administrativă autonomă, fără atribuții jurisdicționale, iar unicul său scop să fie acela de a permite cetățeanului accesul la propriul dosar, în calitatea sa de „*depozitar și administrator*” al documentelor întocmite de fosta Securitate.

Subliniază că instanța de contencios administrativ are doar un rol formal, întrucât nu face altceva decât să certifice ulterior ceea ce a constatat această autoritate și că, în contradicție cu art. 126 alin. (5) din Constituție, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității se substituie unei instanțe judecătorești, exercitând o jurisdicție specifică în cadrul căreia administrează probe și dă un verdict privind calitatea de lucrător al Securității.

Prin introducerea unei acțiuni în constatare, fără a avea o legitimare procesuală activă, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității se subrogă în dreptul cetățeanului de a avea acces liber la justiție pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime. Acest Consiliu nu trebuie să fie abilitat prin lege să introducă acțiuni în justiție pentru constatarea calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, întrucât acest drept trebuie să aparțină exclusiv cetățeanului, care se consideră vătămat ca urmare a eventualelor acțiuni abuzive ale unor lucrători din fosta Securitate, singurul în măsură să aprecieze asupra prejudiciilor suferite.

Or, prin art. 8 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 se realizează o extindere nepermisă a sferei titularilor dreptului de acces liber la justiție, dincolo de limitele sale constituționale. Cu alte cuvinte, prevederile legale criticate convertesc dreptul de acces liber la justiție într-o obligație.

De asemenea, prevederile art. 8 lit. a) și ale art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 sunt neconstituționale și în raport de dispozițiile art. 58 alin. (1) din Constituție, deoarece Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității se subrogă instituției Avocatul Poporului, creată special pentru *„apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice”*, care *„își exercită atribuțiile din oficiu sau la cererea persoanelor lezate în drepturile și libertățile lor, în limitele stabilite de lege”*.

Pe de altă parte, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 este neconstituțională, ca urmare a faptului că nu prevede posibilitatea persoanei verificate de a se apăra în fața Colegiului Consiliului, care, în fapt, desfășoară o procedură jurisdicțională.

De asemenea, desemnarea, inițial, a Tribunalului București – Secția contencios administrativ și, ulterior, a Curții de Apel București – Secția de contencios administrativ, ca unică instanță judecătorească competentă în ceea ce privește acțiunile în constatarea calității de lucrător sau colaborator al Securității, este neconstituțională, de vreme ce adevărurile prevăzute la art. 8 lit. b) și art. 9 din ordonanța de urgență pot fi contestate, de orice persoană interesată, în fața instanței de contencios administrativ competentă teritorial. Pe de altă parte, în timp ce pentru constatarea calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia se stabilește o competență exclusivă, în primă instanță, la nivelul Secției de contencios administrativ a Curții de Apel București, persoanei verificate i se îngreuează accesul și exercitarea dreptului la apărare în fața unei instanțe de judecată apropiate de domiciliul său.

Prin reglementarea voit contradictorie, cuprinsă în art. 10 alin. (2) din ordonanța de urgență, referitor la instanța competentă în soluționarea contestațiilor formulate împotriva adevărurilor prevăzute la art. 8 lit. b) și art. 9, comparativ cu cea din art. 11 alin. (1) din același act normativ, privind instanța judecătorească

competentă să soluționeze acțiunea în constatare introdusă de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, se creează o inegalitate de tratament juridic, contrară dispozițiilor art. 16 din Constituție.

În fine, susțin că instanțele de contencios administrativ nu pot avea competența de a se pronunța asupra unor aspecte sau fapte ce țin de regulamentele sau comandamentele militare specifice. Excepția de necompetență materială a instanței de contencios administrativ rezultă și din faptul că este chemată să se pronunțe asupra unor fapte de natură penală, infracțiuni.

Curtea de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal consideră că excepțiile de neconstituționalitate sunt neîntemeiate, sens în care invocă jurisprudența, în materie, a Curții Constituționale.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului arată că își menține punctul de vedere reținut în Deciziile Curții Constituționale nr. 530 din 9 aprilie 2009, nr. 815 din 19 mai 2009, nr. 1503 din 10 noiembrie 2009, nr. 1512 din 17 noiembrie 2009, nr. 127 din 25 februarie 2010, nr. 436 din 15 aprilie 2010, nr. 27 din 19 ianuarie 2012 și nr. 64 din 31 ianuarie 2012, exprimat în sensul constituționalității prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, aprobată prin Legea nr. 293/2008.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Curtea,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse de autorul excepției Pompiliu Mătușoiu, susținerile părții prezente, concluziile procurorului,

prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit. d) din Constituție, precum și ale art.1 alin. (2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din examinarea considerentelor cuprinse în actele de sesizare și a notelor scrise ale autorilor excepțiilor, îl constituie prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 10 martie 2008, aprobată prin Legea nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 800 din 28 noiembrie 2008.

Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 23 alin. (11) privind prezumția de nevinovăție, art. 24 privind dreptul la apărare, art. 52 alin. (1) privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, art. 58 alin. (1) privind numirea și rolul Avocatului Poporului și art. 126 alin. (5) și (6) privind interzicerea înființării de instanțe extraordinare și controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ.

Curtea reține că autorii excepției critică Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, în principal, în raport de dispozițiile art. 21 și art. 24 din Constituție. Realizând o analiză în drept a prevederilor cuprinse în actul normativ indicat în raport de dispozițiile constituționale menționate, Curtea constată că această critică este întemeiată, însă nu din perspectiva avansată de autorii excepției, ci pentru următoarele rațiuni:

Curtea a statuat și cu alte ocazii că, potrivit atribuțiilor sale, care sunt expres prevăzute de art. 146 din Constituție și de Legea nr. 47/1992, aceasta asigură supremația Legii fundamentale în sistemul juridic normativ, fiind, potrivit art. 142 alin. (1) din Constituție, „*garantul supremației Constituției*”. Exercitând controlul de constituționalitate, Curtea „*spune dreptul*” cu privire la legitimitatea constituțională a legii, la valabilitatea ei ca act subordonat Legii fundamentale. De aceea, justiția constituțională este prin excelență de ordin public, constituind o problemă de interes general (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1557 din 18 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 40 din 19 ianuarie 2010).

În continuare, Curtea reține că prevederile art. 2 lit. b) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, care cuprind sintagmele „*indiferent sub ce formă*” și „*relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității*”, au mai fost supuse controlului de constituționalitate exercitat din perspectiva încălcării dreptului la un proces echitabil și a dreptului la apărare prevăzute de art. 21 alin. (3) și art. 24 din Constituție (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 899 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 604 din 26 august 2010, Decizia nr. 1575 din 7 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 110 din 11 februarie 2011, Decizia nr. 759 din 7 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 612 din 30 august 2011, Decizia nr. 760 din 7 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 668 din 20 septembrie 2011, Decizia nr. 843 din 23 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 612 din 30 august 2011, Decizia nr. 1416 din 20 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 839 din 28 noiembrie 2011, Decizia nr. 1517 din 15 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2012, și Decizia nr. 1632 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 138 din 29 februarie 2012).

Potrivit jurisprudenței Curții, evocate mai sus, constatarea calității de colaborator al Securității trebuie să fie rezultatul unei analize minuțioase din partea instanței asupra întregului material depus de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității și nu poate fi stabilită numai pe baza *„relatărilor verbale consemnate de lucrătorii Securității”*.

Totodată, Curtea a arătat că aspectele legate de calificarea mijloacelor de probă sau de stabilirea sensului pe care îl au în cuprinsul legii anumiți termeni nu este o problemă de constituționalitate, ci de legiferare, pe de o parte, și de interpretare și aplicare a legii de către instanțele judecătorești, pe de altă parte.

Aceste considerente, general obligatorii, asemenea dispozitivului căruia i se atașează (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 223 din 13 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 18 aprilie 2012), vizează, dincolo de părțile litigiilor constituționale, atât legiuitorul, al cărui atribut exclusiv este modificarea prevederilor de lege, cât și instanțele judecătorești, chemate să interpreteze și să aplice legea în cauzele deduse judecării.

Astfel, Curtea reține că instanțele judecătorești se confruntă cu un număr semnificativ de cauze având ca obiect acțiuni în constatarea calității de lucrător sau colaborator al Securității, în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, acestea fiind soluționate, în unele cazuri, exclusiv pe baza *„relatărilor verbale consemnate de lucrătorii Securității”*.

Curtea observă că însăși instanța judecătorească în fața căreia a fost invocată excepția de neconstituționalitate a reținut, în considerentele Sentinței civile nr. 49 din 9 ianuarie 2012, pronunțată în Dosarul nr. 5163/2/2011, că rolul instanței judecătorești, învestite cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de lucrător sau, după caz, colaborator al Securității, este *„de a verifica pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva Consiliului Național pentru Studierea*

Arhivelor Securității și, eventual, a altor probe, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție”.

Astfel, prevederile de lege menționate precizează semnificația termenului de *colaborator al Securității*, stabilind o asemenea calitate pentru persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Referitor la furnizarea de informații, Curtea constată că sintagmele „*indiferent sub ce formă*” și „*relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității*” conferă forță probantă documentelor interne ale fostei Securități, în acțiunea în constatare introdusă în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008.

Curtea reține că, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a statuat libertatea legislației naționale de a stabili modul de administrare a probelor, forța lor probantă și sarcina probei, așa încât Curții îi revine doar rolul de a examina dacă procedura în cauză, în ansamblul ei, inclusiv în privința administrării probelor, a avut un caracter echitabil (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 20 noiembrie 1989, pronunțată în cauza *Kostovski contra Olandei*, paragraful 39).

De asemenea, Curtea Constituțională a statuat că examinarea echitabilă a cauzei necesită asigurarea respectării unor principii procedurale fundamentale, precum contradictorialitatea și dreptul la apărare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 231 din 16 decembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 28 martie 2000).

Sarcina Curții este, așadar, de a examina, prin prisma dispozițiilor constituționale ale art. 21 alin. (3) și art. 24, dacă prevederile art. 2 lit. b) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, în partea referitoare la furnizarea de informații, *indiferent sub ce formă, precum relatările verbale*

consemnate de lucrătorii Securității, permit în mod efectiv instanțelor judecătorești să realizeze o analiză corectă a situației de fapt, pentru justa soluționare a cauzei, specifică prin obiectul său - acțiunea în constatarea calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia.

Astfel, Curtea observă că reguli privind procedura de judecată a acțiunii în constatare se regăsesc în art. 11 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, potrivit căruia la dosarul cauzei se depun copii certificate de pe documentele aflate în arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, documentele originale putând fi consultate la arhiva Consiliului.

Curtea reține, totodată, că sintagmele „*indiferent sub ce formă*” și „*relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității*” permit instanței judecătorești ca, soluționând acțiunea în constatare, să se pronunțe exclusiv pe baza unor asemenea documente.

Curtea constată că, în absența altor precizări normative, pe de o parte, și a altor probe în cauză, pe de altă parte, instanța judecătorească, învestită cu soluționarea acțiunii în constatare, nu poate să realizeze o evaluare reală a fiecărei situații de fapt, având în vedere elemente precum natura și veridicitatea informațiilor consemnate, gradul de implicare în activitatea de colaborare cu Securitatea ori circumstanțele colaborării.

Curtea se mărginește să arate, că, ținând cont de specificul contextului politico-istoric în care au fost consemnate, relatările verbale pot fi caracterizate prin subiectivism, arbitrar, și uneori simulare, iar acestea pot genera un conținut vag, neclar, incert, neverosimil, fictiv și inutil, astfel, cauzei privind constatarea calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia. Pe de altă parte, în situația în care instanța judecătorească își formează convingerea exclusiv prin aprecierea unor asemenea documente, există riscul ca orice îndoială să poată fi interpretată împotriva persoanei verificate, iar aparența să fie considerată relevantă. Toate acestea creează

între părțile acțiunii în constatare - Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în calitate de reclamant, și persoana verificată, în calitate de pârât, un dezechilibru incompatibil cu principiul egalității de arme.

În acest context, ceea ce trebuie, de asemenea, avut în vedere este dacă partea interesată a avut posibilitatea efectivă de a contesta autenticitatea probelor și de a propune dovezi contrarii. Calitatea probelor trebuie, de asemenea, luată în considerare, inclusiv în situația în care circumstanțele în care au fost obținute creează îndoieli privind credibilitatea sau acuratețea lor (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 21 aprilie 2011, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza *Nechiporuk și Yonkalo împotriva Ucrainei*, paragraful 274).

Astfel, persoana verificată, în privința căreia există la dosarul cauzei doar documente reprezentând „*relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității*”, nu are beneficiul unei proceduri contradictorii în cazul în care se află în imposibilitatea obiectivă de a propune alte probe în apărarea sa. Or, rolul fundamental al instanței judecătorești de a realiza justiția presupune, între altele, ca instanța să examineze probele administrate în cadrul unei proceduri contradictorii, astfel încât, în raport cu aceste probe, să nu ajungă la concluzii contrare eficacității justiției și să evite erorile judiciare.

Curtea constată, așadar, că prin sintagmele legale în discuție se aduce atingere unui element esențial al procesului echitabil, și anume principiului egalității armelor. Cu privire la acest principiu, în jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului s-a statuat în sensul că fiecare parte la un astfel de proces trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a-și expune cauza în fața instanței judecătorești, inclusiv în ceea ce privește probele, în condiții care să nu o dezavantajeze în mod semnificativ în raport cu partea adversă (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 969 din 30 octombrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 816 din 29 noiembrie 2007,

și Hotărârile din 27 octombrie 1993 și 16 noiembrie 2006, pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza *Dombo Beheer B.V. împotriva Olandei*, paragraful 33 și în cauza *Klimentyev împotriva Rusiei*, paragraful 95).

În aceste condiții, Curtea constată că sintagmele „*indiferent sub ce formă*” și „*relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității*” aduc atingere dreptului la un proces echitabil, reglementat de art. 21 alin. (3) din Constituție, și dreptului la apărare prevăzut de art. 24 din Constituție, deoarece creează posibilitatea ca instanța judecătorească, în absența obiectivă a altor probe legale, verosimile, pertinente și concludente, să soluționeze acțiunea în constatare exclusiv pe baza relatărilor verbale consemnate de lucrătorii Securității. A accepta o asemenea interpretare echivalează cu a acorda instanței judecătorești un rol superficial, incompatibil cu funcția sa de îndeplinire a justiției. Or, în cazul unei acțiuni în constatarea calității de lucrător al Securității sau colaborator al acesteia, realizarea justiției presupune și verificarea obiectivă a veridicității actelor și faptelor care au avut loc în trecut, într-un anumit context politic și istoric al țării, pe baza unor probe lipsite de ambiguitate, astfel încât orice concluzii arbitrare să fie excluse, iar echilibrul dintre justiția imparțială, fără urme vindicative, într-o societate democratică, și protecția drepturilor individului să fie atins.

Prin urmare, Curtea constată că pentru a da eficiență dreptului la un proces echitabil, și implicit dreptului la apărare, „*relăturile verbale consemnate de lucrătorii Securității*” nu pot fi administrate și apreciate, individual, ca probe unice. Cu alte cuvinte, asemenea documente nu pot avea forță probantă luate izolat și, ca atare, nu pot servi ca temei al admiterii acțiunii în constatare, decât dacă, pe calea unei atente și complete analize, sunt coroborate cu datele sau informațiile provenite din alte documente sau rezultate din administrarea altui mijloc de probă.

O asemenea soluție corespunde îndatoririi legale a judecătorilor de a stăruia, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greșală privind aflarea

adevărului în cauză pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale.

Curtea constată că, numai în aceste condiții, acțiunea în constatare prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 poate fi just soluționată de instanța judecătorească, astfel încât scopul declarat al actului normativ - deconspirarea Securității să fie atins, iar adevărul istoric, corect receptat și consacrat.

Altfel, legea actuală este de natură să creeze o ingerință în drepturile fundamentale, nejustificată în societatea democratică românească, conștientă că asumarea istoriei este una dintre condițiile care trebuie îndeplinite pentru a se evita repetarea în viitor a permanentei terori împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale, exercitate în perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945-22 decembrie 1989, de puterea comunistă, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice.

În aceste condiții, Curtea reține concluzia conform căreia sintagmele „*indiferent sub ce formă*” și „*relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității*” din cuprinsul art. 2 lit. b) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 încalcă dispozițiile art. 21 alin. (3) și art. 24 din Constituție, întrucât nu oferă garanțiile procesuale adecvate pentru a evita arbitrariul și pentru a consolida, astfel, încrederea justițiabilului în actul de justiție.

Distinct de cele de mai sus, cu privire la celelalte prevederi ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, Curtea constată că acestea au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate.

Astfel, Curtea a stabilit că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 a produs o modificare substanțială a regimului juridic aplicabil persoanelor în legătură cu care s-a constatat că sunt lucrători sau colaboratori ai Securității, fără să promoveze răspunderea juridică și politică a acestora și fără să creeze premisele unei forme de răspundere morală și juridică colectivă, pentru simpla participare la

activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 46 din 20 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 165 din 8 martie 2011, și Decizia nr. 1309 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 29 noiembrie 2011).

Pe de altă parte, Curtea a constatat că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 a realizat o reconfigurare a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, ca autoritate administrativă autonomă, lipsită de atribuții jurisdicționale, ale cărei acte privind accesul la dosar și deconspirarea Securității sunt supuse controlului instanțelor de judecată. Așadar, în condițiile în care acțiunea în constatarea calității de lucrător sau colaborator al Securității este introdusă la o instanță de judecată a cărei hotărâre poate fi atacată cu recurs, prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 nu sunt de natură să confere Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității rolul de instanță extraordinară (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 436 din 15 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 9 iunie 2010, și Decizia nr. 46 din 20 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 165 din 8 martie 2011).

Cu privire la critica referitoare la competența exclusivă a Secției de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București de soluționare a cauzelor având ca obiect constatarea calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, Curtea Constituțională a reținut că, potrivit art. 126 alin. (1) și (2) din Constituție, justiția se realizează prin instanțele judecătorești, a căror competență este stabilită numai prin lege. Or, prevederile legale criticate corespund pe deplin exigențelor constituționale invocate, inclusiv celor prevăzute de art. 126 alin. (5) referitor la interdicția înființării de instanțe extraordinare (a se vedea

Decizia nr. 1194 din 24 septembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 749 din 4 noiembrie 2009).

De asemenea, Curtea a constatat netemeinicia criticilor referitoare la nesocotirea dispozițiilor constituționale care statuează cu privire la rolul Avocatului Poporului de apărător al drepturilor și libertăților persoanelor fizice. Posibilitatea pe care o are Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității de a promova acțiuni în constatarea calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia nu reprezintă o substituie în atribuțiile instituției Avocatului Poporului. Această instituție dispune de mecanisme specifice, determinate în mod cuprinzător și detaliat în legea sa de organizare și funcționare, de natură să asigure în mod eficient realizarea rolului său constituțional (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1377 din 26 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 27 ianuarie 2011).

În același timp, Curtea nu a reținut nici critica referitoare la pretinsa încălcare a principiului liberului acces la justiție ca urmare a subrogării Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității în dreptul cetățeanului care se consideră vătămat prin acțiunile abuzive ale unor lucrători din fosta Securitate de a avea acces liber la justiție pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.

Astfel cum a statuat Curtea în jurisprudența sa, prevederile art. 1 alin. (7) și (8) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 sunt edificatoare în acest sens, conferind persoanei, subiect al unui dosar din care rezultă că a fost urmărită de Securitate, precum și, după caz, soțului supraviețuitor și rudelor până la gradul al patrulea, inclusiv ale persoanei decedate ori moștenitorilor săi testamentari, dreptul de a afla identitatea lucrătorilor Securității și a colaboratorilor acesteia care au contribuit cu informații la completarea dosarului și, de asemenea, de a solicita verificarea calității de lucrător al Securității pentru ofițerii sau subofițerii care au

contribuit la instrumentarea dosarului. Din cuprinsul acestor dispoziții legale, se desprinde concluzia potrivit căreia Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității acționează inclusiv la cererea persoanelor îndreptățite, astfel că nu se pune problema nesocotirii dreptului acestora de liber acces la justiție (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 608 din 12 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 21 iulie 2011).

Totodată, Curtea a constatat că este lipsită de orice fundament critica privind nerespectarea principiului egalității în drepturi, susținută din perspectiva stabilirii instanțelor de contencios administrativ competente teritorial să judece contestațiile formulate împotriva adeverințelor prevăzute la art. 8 lit.b) și art. 9 din ordonanța de urgență, de vreme ce art. 10 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, astfel cum a fost modificat prin art. unic pct. 16 din Legea nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, stabilește, fără echivoc, că *„Adeverințele prevăzute la art. 8 lit. b) și art. 9 [...] pot fi contestate la Secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București de către orice persoană interesată, în termen de 30 de zile de la publicarea lor”* (a se vedea Decizia nr. 1560 din 6 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 80 din 1 februarie 2012).

În legătură cu încălcarea dispozițiilor art. 126 alin. (6) din Constituție, susținută din perspectiva stabilirii competenței instanțelor de contencios administrativ de a se pronunța supra unor acte de comandament cu caracter militar, Curtea a constatat că și această susținere este neîntemeiată. Astfel, prevederile legale criticate privind promovarea unei acțiuni în constatarea calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, pe calea contenciosului administrativ, nu reglementează controlul judecătoresc al unor acte de comandament cu caracter militar. Controlul legalității sau temeiniciei unor astfel de acte excedează cadrului normativ al ordonanței de urgență criticate, obiectul de reglementare al acesteia fiind

în mod univoc menționat, și anume „*accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității*” (a se vedea Decizia nr. 219 din 13 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 271 din 24 aprilie 2012).

Pentru considerentele arătate, Curtea urmează să admită, în parte, excepția de neconstituționalitate și să constate că sintagmele „*indiferent sub ce formă*” și „*relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității*” din cuprinsul art. 2 lit. b) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 sunt neconstituționale. Cât privește excepția de neconstituționalitate a celorlalte prevederi din ordonanța de urgență criticată, Curtea, având în vedere că în speță nu au intervenit elemente noi, de natură a determina schimbarea jurisprudenței instanței de contencios constituțional, în materie, constată că aceasta este neîntemeiată.

Față de considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit. d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit. A. d) și al art.29 din Legea nr.47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

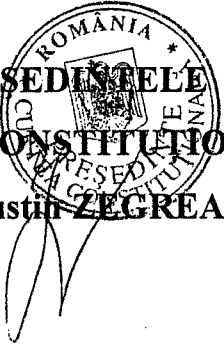
Decide:

Admite, în parte, excepția de neconstituționalitate ridicată de Pompiliu Mătușoiu în Dosarul nr. 5163/2/2011 al Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și de Virgil Sabin Flaviu Mihalca în Dosarul nr. 5426/2/2011 al aceleiași instanțe judecătorești și constată că sintagmele „*indiferent sub ce formă*” și „*relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității*” din cuprinsul art. 2 lit. b) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința publică din data de 26 iunie 2012.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,
Augustin ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Simina Gagu

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 180 (XXIV) — Nr. 559

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 8 august 2012

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 669 din 26 iunie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice	2-4	805. — Hotărâre privind darea în administrarea Ministerului Administrației și Internelor, prin Inspectoratul de Poliție Județean Dolj, a unor imobile trecute în domeniul public al statului.....	9-10
Decizia nr. 672 din 26 iunie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității	4-9		11
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		ACTE ALE CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII	
768. — Hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.372/2009 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Investigare		637. — Hotărâre pentru modificarea și completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005	12-15

Legendă culori:

PA - Parlament
CD - Camera Deputatilor
SE - Senat

Inițiative legislative la Camera Deputaților

- ▶ înregistrate în:2012
- ▶ promulgate legi în:2012
- ▶ în dezbateri publică

Hotărâre privind gestionarea propunerilor și sugestiilor formulate de către persoanele fizice și/sau juridice interesate la propunerile legislative aflate în dezbateri publică

Termene adoptare
 Interogare

Inițiative legislative la Senat

Buletine legislative

Încărcare documente
Direcția Legislativă

PL-x nr. 112/2008

Proiect de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

Nr. înregistrare:

- B.P.L.: 170/10-03-2008
- Camera Deputatilor: **112/12.03.2008**
- Senat: L311/08.05.2008
- Guvern: E59/05.03.2008

Procedura legislativa: cf. Constitutiei revizuita în 2003

Camera decizionala: **Senatul**

Termen adoptare: **30 zile pentru Camera Deputatilor ca prima Camera sesizata**
Data la care se împlineste termenul constitutional pentru dezbateri si vot final: 06.05.2008

Tip initiativa: Proiect de Lege pentru aprobarea O.U.G. nr. 24/2008

Caracter: organic

Procedura de urgenta: da

Stadiu: Lege 293/2008
LEGE pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

Initiator: Guvern

Consultati:
 Expunerea de motive
 Forma inițiatorului
 Anexe
 Ordonanța de urgență a Guvernului
 Avizul Consiliului Legislativ
mai multe documente la caseta electronica a deputatului
fisa de la Senat

Derularea procedurii legislative

Data	Actiunea	
12.03.2008	Înregistrat la Camera pentru dezbateri prezentare în Biroul Permanent al Camerei Deputatilor Adresa Guvernului trimis pentru raport la: Comisia juridică, de disciplină și imunități termen depunere amendamente: 19.03.2008 termen depunere raport: 10.04.2008 trimis pentru aviz la: Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională trimis pentru informare la: Comisia comună permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității SRI	
18.03.2008	primire aviz de la: Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale	→CD
15.04.2008	primire aviz de la: Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională	
21.04.2008	primire raport (nr.112) favorabil aprobarii ordonantei de urgenta de la: Comisia juridică, de disciplină și imunități face parte din categoria legilor organice	
05.05.2008	înscriș pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputatilor dezbateri în plenul Camerei Deputatilor (rămas pentru votul final) consultati <u>stenograma</u> sedintei sau înregistrarea video	
06.05.2008	proiectul de lege pentru aprobarea ordonantei de urgenta adoptat de Camera Deputatilor ca urmare a depasirii termenului de 30 de zile, potrivit art.115 alin.(5) din Constitutia României republicata consultati <u>stenograma</u> sedintei sau înregistrarea video Forma adoptată de Cameră	
07.05.2008	înaintat la Senat	→SE
29.10.2008	proiectul de lege pentru aprobarea ordonantei de urgenta adoptat de Senat	

30.10.2008 depunere la Secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constitutionalitatii legii
01.11.2008 trimitere la Presedintele României pentru promulgare
13.11.2008 promulgata prin Decret nr. 1123/2008
14.11.2008 devine Legea nr. 293/2008

»PA

Adresa poștală: Palatul Parlamentului, str. Izvor nr. 2-4, sect. 5, București

joi, 30 august 2012, 14:46

Telefoane (centrala): 021 316 0300, 021 414 1111

E-mail: webmaster@cdep.ro

